

แบบรายงานผล
การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

นโยบายการตรวจ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๖ : ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนโยบายการศึกษา เรื่อง ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) โดยมอบนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขและเพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้ได้รับการฝึกอาชีพ มีความรู้ไปสร้างอาชีพเสริมเกิดรายได้ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำ และประกอบอาชีพต่อไป

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๒.๖

๒.๑) การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Upskill

หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑-๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และสำนักงานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- ต้นสังกัดมอบนโยบายให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งในการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างทักษะใหม่ ที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต (Reskill) เพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (Upskill) รวมถึงการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน (New Skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

- ให้สถานศึกษาในสังกัดโดยบูรณาการเนื้อหาการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ส่งเสริมทักษะอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น

- พัฒนาครูด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เน้นเทคโนโลยีและการสร้างอาชีพในอนาคต กิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด เช่น Coding, Computing , AI, STEM, PBL, และรายวิชา IS เป็นต้น

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ในการสร้างโอกาส และแหล่งเรียนรู้เพื่อฝึกประสบการณ์ โดยลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา และการเชิญชวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาระดับ

สำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะทางด้านการเงินของนักเรียนและนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖ โดยจัดอบรมการจัดทำแผนธุรกิจ และส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการทำธุรกิจระหว่างเรียนและลงมือปฏิบัติจริงโดยบูรณาการกับรายวิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ โดยการสนับสนุนพื้นที่การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติภายในวิทยาลัยฯ และมีศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาคอยให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการดำเนินธุรกิจของนักเรียนวิทยาลัยดำเนินการภายใต้โครงการศูนย์บ่มเพาะอาชีพในการสร้างผู้ประกอบการ และเกิดรายได้ระหว่างเรียน รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นให้กับสถานประกอบการที่นักเรียน นักศึกษาออกฝึกงาน และฝึกประสบการณ์ ให้สามารถรับเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- ประสานส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุน จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพ แก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสมัครงาน การขอขึ้นเงินเดือน การประกอบวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการและความถนัดของตนเอง

ทั้งนี้ ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี เป็นนักศึกษาที่อยู่นอกระบบการศึกษา จึงจัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนหรือประชาชน ช่วยลดค่ารายจ่ายในครัวเรือน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน นักศึกษาทั้งสายวิชาการและสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน มีโอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรง ต่อความต้องการของการจ้างงาน แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

แบบรายงานการติดตามผลการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพชุมชนจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)							
ที่	สถานศึกษา	ผู้ผ่านการฝึกอาชีพ		รวม	ผู้ผ่านการฝึกอาชีพที่จบแล้วมีงานทำ		รวม
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
๑	สกร.อำเภอลำลูกกา	๑๘	๕๘๒	๖๐๐	๐	๔๔	๔๔
๒	สกร.อำเภอลาดหลุมแก้ว	๓๙	๖๓๘	๖๗๗	๐	๒๘	๒๘
๓	สกร.อำเภอคลองหลวง	๑๔	๖๐๒	๖๑๖	๑	๔๔	๔๕
๔	สกร.อำเภอเมืองปทุมธานี	๒๐	๗๙๔	๘๑๔	๑	๗๑	๗๒
๕	สกร.อำเภอหนองเสือ	๕๕	๔๙๖	๕๕๑	๐	๑๑๓	๑๑๓
๖	สกร.อำเภอสามโคก	๑๖	๘๙๙	๙๑๕	๐	๑๒	๑๒
๗	สกร.อำเภอธัญบุรี	๔๒	๔๗๙	๕๒๑	๐	๑๒	๑๒
รวม		๒๐๔	๔,๔๙๐	๔,๖๙๔	๒	๓๒๔	๓๒๖

๒.๒) การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

สำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการ ดังนี้

- มีการต่อยอดในธุรกิจที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในวิทยาลัยฯ แล้วประสบความสำเร็จมีรายได้เสริมระหว่างเรียนและได้นำธุรกิจนั้นไปเผยแพร่ให้กับชุมชนโดยมีการจัดอบรมอาชีพเสริมให้กับชุมชนรอบๆวิทยาลัยฯ และส่งเข้าแข่งขันสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ ระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆร่วมกับชุมชน มีโครงการ และกิจกรรมในการประสานกับชุมชนทั้งการให้บริการวิชาการ และวิชาชีพ และกันร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดทักษะใหม่ และทบทวนทักษะ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการ ดังนี้

- ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนโดยจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในสังกัด มีการดำเนินการจัดอาชีพในรูปแบบหลักสูตร ๑ อำเภอ ๑ อาชีพ หลักสูตรระยะสั้น แบบชั้นเรียน (๓๑ ชั่วโมงขึ้นไป) และหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มสนใจ (ไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) มีการจัดทำแผนการสอนที่มีจุดประสงค์วิธี/ขั้นตอน ใช้สื่อ ใบความรู้ แผ่นพับ มีการวัดผลประเมินผลจากการสังเกต ชิ้นงาน โดยครู กศน.ตำบล และวิทยากรร่วมกันค้นหา สำรวจข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นและในเว็บไซต์ ยูทูป เช่น หลักสูตรการทำกระเป๋าสตางค์พลาสติก เดคูพาสที่มีการสานกระเป๋าสตางค์จากเส้นพลาสติกแล้วมีการตกแต่งลวดลายสวยงามเพื่อสามารถแข่งขันในตลาด และหลักสูตรการสานตะกร้าจากผักตบชวา ซึ่งที่นับว่าเป็นวิชาชีพไม่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยวิทยากรและครู กศน.ตำบล เพื่อให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพปัญหาท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน ซึ่งบางสถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรด้าน New-skill Up skill และ Re skill โดยจัดให้มีทำหลักสูตรที่มีเนื้อหาองค์ประกอบครบถ้วนตามกระบวนการ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอหนองเสือ มีผู้เรียนให้ความสนใจการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ, การปลูกผักผลไม้และการพัฒนาทักษะเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ เช่น การทำเกษตรธรรมชาติ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร และผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทอดกรอบ (หอมนอกกรอบ) ยังได้รับคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการฝึกและพัฒนาอาชีพร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด และมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอด เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ระดับจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๗ โดย ครู กศน.ตำบล มีการสำรวจความต้องการชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงานมีแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตรภูมิปัญญาและวิทยากร

- ประสานภาคีเครือข่าย การจัดท้าวีสตูด อุปกรณ์ให้เพียงพอแก่ผู้เรียน ตลอดจนจัดหา

สถานที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำการวัดผลประเมินผลโดยวิทยากรตามสภาพจริง มีการทำแบบประเมินความพึงพอใจ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อรายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบและมีอนุมัติการจบหลักสูตร มอบวุฒิบัตรแก่ผู้เรียน นอกจากนี้มีแบบติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ โดยครู กศน.ตำบล ดำเนินการติดตามและกรอกข้อมูลผู้จบหลักสูตรนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ต่อยอดอาชีพเดิม สร้างรายได้เสริม หรือลดค่าใช้จ่ายและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓) ปัญหาอุปสรรค

- ความพร้อมในเรื่องของเวลาในการลงพื้นที่มีจำกัด เนื่องจากคนในชุมชนเองมีเวลาว่างในช่วงวันหยุดเช่นวันอาทิตย์ที่ไม่สอดคล้องกันเพราะนักเรียนเองมีชั่วโมงการในรู้ในรายวิชาที่เรียน ในวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ และการนำนักเรียนมาเรียนรู้ร่วมกับชุมชนต้องขออนุญาตผู้ปกครองและยังขาดความร่วมมือ

ระหว่างวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนในการร่วมกันทำโครงการการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

จากการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) หน่วยงานการศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

- การสร้างให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในรายวิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ในสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ควรมีการจัดสรรเวลาเรียนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของคนในชุมชนนั้นๆ อย่างเหมาะสม เช่น ถ้านักเรียนในวิทยาลัยของเราต้องการจะถ่ายทอดองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนในชุมชนนั้น เราควรยืดเวลาว่างของคนในชุมชนเป็นหลัก

- การกำหนดนโยบายความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนในการร่วมกันทำโครงการการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

จากการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชนเพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) พบรูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี มีแบบอย่างที่ดี คือ

- ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา แบบอย่างที่ดี (Best Practice) ของสกร.อำเภอสามโคก ได้รับรางวัลผลิตภัณฑ์ ๕ ดีพรีเมียม มีการพัฒนารูปแบบการสานเป็นของใช้ประจำวัน เช่น กระเป๋า กระดาษรูปไก่ ขันโตก ซึ่งได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก ปัจจุบัน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์มีรายได้ที่ยั่งยืน มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ ๑๕ คน สมาชิกทุกคนมีรายได้ และสามารถต่อยอดเป็นวิทยากร เนื่องจากมีผู้นำในกลุ่มได้ไปเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ไปเรียนรู้การทำรองเท้าจากผักตบชวา ในการนี้ สกร.อำเภอสามโคกได้นำผลิตภัณฑ์ผักตบ ที่ได้รับรางวัล ๕ ดีพรีเมียมระดับจังหวัดเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จ และนำผลิตภัณฑ์ผักตบชวา ประชาสัมพันธ์ในงาน “ศึกษาธิการแรงงาน- ร่วมใจ สู้ไทยมีงานทำ” ในวันจันทร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ วิทยาลัยการอาชีพศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี